

Vô Đề

Truyện Ngắn của Nguyễn Văn Sâm

Ngữ cặp nách cái bao thơ đựng bản thảo mới in hồi tối, cầm lo le ly cà phê bước ra khỏi tiệm. Thói quen thường ngày của Ngữ là vô Starbucks mua một ly Frappuccino, kiếm chỗ ngồi xuống ở một cái ghế sofa nào đó trống, nhắm nháp từng chút từng chút, thưởng thức chậm chậm hương vị thơm tho đặc biệt của loại cà phê này rồi đứng dậy lững thững ra cửa khi ly còn độ nửa phần. Gió buốt tháng cuối đông thổi ù ù lạnh cắt tai như thì thầm rủ gọi về nơi miền viễn. Ngữ rùng mình kéo cao cổ áo hơn, co ro bước lần đến chỗ đậu xe. Như là hơi choáng váng, như nghe đầu đơ đơ đau đau nhẹ nhẹ trên nửa đỉnh đầu bên mặt. Đứng lại một phút để định thần và nín thở để cơn đau lướt qua. Chẳng biết có gì quan trọng không mà chuyện bực mình này xảy ra hoài hoài, khám bệnh với biết bao thử nghiệm chẳng thấy gì, mất thời giờ mà triệu chứng trở đi trở lại hằng xuyên như những lời quảng cáo rao hàng trên mấy đài phát thanh địa phương lúc này nở rộ trên khắp đất nước định cư.

Ngữ nói với căn bệnh bằng cái mỉm cười hơi meo méo miệng:

‘Mày đã lớn, đã ngon lành thì hiện ra đi, chớ mờ ớ ần ần hiện hiện tao chán quá rồi, chắc tại hồi tối tao nhâm nhi mấy ly rượu với ba con tôm khô cũ mốc để từ thời cổ Hỉ cổ Lai tới giờ chứ gì?’

Lại có cơn đau nữa nhoi nhói. Ngữ tiếp:

‘Hay là tại ăn uống mỡ mòng, lòng heo, lòng gà bao nhiêu năm trước khi qua đây? Lâu rồi bạn ơi, bỏ qua đi Tám.’ Ngữ cố tình khôi hài với căn bệnh của mình.

Có tiếng ai đó hỏi trước mặt:

‘Sao nói lảm bảm một mình vậy chàng, uống cà-phê mà cảm ra ngoài trời lạnh còn đâu là hương vị?’

‘Muốn vào lại không, trong đó còn cái sofa trống, tao thích ngồi chỗ đó hơn’

‘Nghe nói độ rày mây buồn lắm, tới độ chán đời lặn, vậy mà còn chọn chỗ ngồi nữa sao? Thôi vô lại nói chuyện đời chút chút chơi.’

Hai người bạn ngồi yên, nhìn băng quơ ra ngoài cửa kính, tôn trọng sự suy nghĩ của nhau.

Chừng mười phút, Ngữ phá tan bầu không khí quá tĩnh lặng:

‘Nói tao chán đời là sai. Tao vẫn yêu đời, vẫn còn sẵn sàng đón nhận những thực phẩm của trời đất, vẫn chia sẻ vui buồn của cuộc đời với người chung quanh, vẫn làm tròn bổn phận với các thành viên của gia đình. Nhưng hơn một năm nay tao không còn tha thiết với chính đời sống này nữa cũng như không thấy quý cái con người của tao nữa. Nó lạnh băng nằm đó, hay hóa hư không cũng chẳng còn quan trọng gì.’

Đôi mắt thẳng bạn ngạc nhiên mở to chăm chú nhìn Ngừ.

‘Nghĩa là tao cảm nhận cái chết chẳng có gì đáng sợ hãi và sự hiện hữu của cá nhân anh chàng Ngừ bằng xương bằng thịt được cái tâm linh vô ảnh gọi là Ngừ đón nhận một cách hững hờ, băng giá.’

‘Mày làm cho cuộc đời rắc rối ra thêm. Cá nhân bằng xương thịt và tâm linh vô ảnh phải kết hợp làm một mày mới hiện hữu, mới hoạt động được. Không có chuyện tách ra làm hai của hai thứ này đâu con, đừng nghèo mà ham.’ Một cái cười phá hơi lớn như khóa lấp câu chuyện đang có vẻ nặng nề. ‘Ông đi đằng ông, bà đi đằng bà là không có tui à nhe!’

‘Có thể tao không lý giải được tâm trạng mình nhưng tao dừng dừng và vô cảm với sự chết sống. Hồi đó nghe những chuyện tự kết thúc đời cách đặc biệt như Ernest Hemingway của Mỹ, Kawabata của Nhật, gần đây nghe Keven Carter của Nam Phi, Nguyễn Tất Nhiên của Việt Nam tao nghĩ là mấy ông văn nghệ sĩ này vô lý bỏ mẹ, nhà văn nhà thơ, nhà nhiếp ảnh nghệ thuật mà, mày biết đó, lộn xộn rắc rối kinh khủng, họ có những ý nghĩ khác thường lắm, giờ mới thấy họ có cái lý mà mình không thông hiểu được.’

Ngừ đổi tư thế ngồi, đưa chun thẳng ra trước mặt, thoải mái chờ đợi một câu hỏi. Người bạn húp một ngụm chocolate nóng, ngó đăm đăm vô mắt Ngừ:

‘Cuộc đời này luôn luôn có lý và quý giá đối với đa số chúng sanh, nhưng tới lúc nào đó, đối với một cá nhân đặc biệt nào đó, chẳng đáng một đồng xu ten. Phải không?’

Ngừ mỉm cười gật đầu, nói nhỏ:

‘Nhưng tao không đặc biệt!’

Người bạn đổi giọng thân mật và nghiêm chỉnh:

‘Làm bác sĩ mình không giải quyết được ý tưởng khác thường của cậu, nhưng mình nghĩ cậu có bệnh gì đó cậu dấu thín thút không nói ra cho anh em. Cũng có thể cậu đang bị bệnh ... xuống tinh thần, bệnh trầm cảm. Đây cũng là một thứ bệnh cần bác sĩ chuyên môn chẩn đoán. Phòng mạch mình luôn luôn mở cửa đối với bạn bè, hôm nào hờn huờn bạn ghé tới. Lựa lúc hơi chiều chiều tui mình đi ăn cơm luôn. Đừng để lâu không tốt.’

Ngừ xiết chặt cái bàn tay mập tròn và trắng trẻo của bạn thay lời cảm ơn. Anh nói trong khi từ tốn mở cái bao thơ đựng bản thảo này giờ để trên đùi:

‘Thôi chuyện đề tài! Khoe với mày đứa con tinh thần mới của tao, sắp hoàn thành chỉ còn chương cuối và kết luận ngăn ngắn là xong.’

Người bạn nhìn sơ qua cái tựa, lật lướt vài trang, đọc dứt khoản thật mau, nói:

‘Nhân vật lịch sử này cần phải được những người như mày viết để sự thật về biến cố đau thương vừa qua được đánh giá đúng mức.’

‘Tao say mê đề tài này nhưng viết rồi lại sợ. Sợ ý nghĩ của mình nổ ra những tranh luận vô ích. Xưa còn trẻ viết nhiều khi không cần đọc lại và hãnh diện vì điều ngang ngạnh đó, bây giờ lớn tuổi rồi đâm ra sợ chính những điều mình viết. Sợ lắm mà cái nghiệp nó bắt cứ viết hoài.’

Chia tay bạn, Ngữ loay hoay với ý nghĩa mình đang bị bình xuống tinh thần, một căn bệnh tâm lý do cuộc sống quá nhiều chuyện thị phi không đâu kéo tới hằng ngày. Anh lý luận với chính mình, mình có lo lắng gì đâu, đã gọi là dừng dừng làm sao có lo lắng, còn nói chuyện cười vui bình thường sao gọi là trầm cảm được? Và Ngữ lúc lắc đầu như muốn xua đi những điều lăm lăm... Anh đóng đưa gói bánh ngọt người bạn nài nỉ cầm về để ăn buổi xế xế trưa khi buồn miệng.

Một người da trắng râu quai nón, cao lổng không bước tới xe trước khi cửa được mở, ông ta mỉm cười đau khổ khi Ngữ ngừng tay lại. Ngữ lên tiếng trước:

‘Chào anh, trời lạnh ha! Mấy hôm nay trời lạnh đột ngột quá!’

Lại cái cười làm thân như thường thấy của những người chưa quen.

‘Lạnh thì có lạnh, nhưng lạnh bên trong lòng kẻ không nhà tệ hại hơn nhiều.’ Anh ta vừa nói vừa ngó chăm chăm ly cà phê trên tay Ngữ.

‘Xin lỗi, tôi uống đang dở, bạn có thể dùng mấy cái này.’ Ngữ đưa nguyên gói bánh cho người không nhà. ‘Lạnh quá chứ không thì tôi đi vào mua ly khác cho bạn.’

‘Tôi là Cựu Chiến binh Mỹ ở Việt Nam, Từng đóng ở Cat Lo, Vung Tau. Có nhiều kỷ niệm thời trẻ của tôi với cái xứ dễ thương của anh....’

‘Chúng ta là những người đã tham dự một cuộc chiến kỳ quặc, anh thấy đó, đất nước tôi đến bây giờ vẫn chưa khá gì hơn xưa.’

Ngữ lục lọi trong túi mấy tờ giấy bạc nhăn nhúm, tránh móc bóp trước mặt người lạ.

‘Anh bạn cầm đỡ vui mùa Christmas này. Chỉ được có bấy nhiêu vì tôi cũng chẳng may mắn gì hơn bạn lắm đâu.’

Người đàn ông râu quai nón tiếp lấy tiền, bàn tay run run vì cảm động.

‘Cám ơn ông, ông dễ tin người quá, đừng nói chuyện thân mật kiểu này ông có thể bị nguy hiểm như chơi.’

Ngữ mở cửa xe, leo lên chỗ ngồi, quay cửa xuống nói ra, giọng thiết vui:

‘VẬY ĐÓ, TÔI THÀ BỊ NGUY HIỂM HƠN LÀ BỎ LỠ DIP GIÚP MỘT NGƯỜI MÌNH CÓ THỂ GIÚP.’

Hai người vẫy tay như đôi bạn thân thiết lâu ngày. Ngữ quay kiếng xe lên, ngó theo cử chỉ co ro của người kia vừa đi vừa thưởng thức cái bánh của mình mà thấy thơ thới trong lòng, cảm giác thanh thản trước những hành vi thiệt bình thường của cuộc sống. Trong kiếng chiếu

hậu Ngừ thấy anh ta còn cố quay người lại để chào lần nữa bằng cánh tay cầm gói bánh giò lên cao và giọng hét thiệt lớn như muốn át đi tiếng gió: ‘Chào ông Già Noel, chúc ông Già Noel vui....’

Ngừ chép miệng:

‘Cám ơn thực phẩm của đời.’

Mở mắt ra Ngừ thấy mình nằm ở chỗ lạ. Chỉ nhớ được là mình đã té lúc sáng sớm khi thức dậy đi tiểu vài lần như mọi đêm. Cái té chẳng khác trời giáng và anh nằm mẹp dưới đất luôn, Bà ấy dắt con Ki đi ra công viên sớm, lúc ấy kêu cứu cũng chẳng có ai ở nhà. Bây giờ thức giấc thấy mình nằm trong một căn phòng hơi xập xệ như là một nhà thương dưỡng lão. Cùng phòng có cái giường của một ông già cũng dây nhợ chẳng chịt như mình. Đầu óc tỉnh táo, Ngừ đảo mắt quan sát tuy hơi chóng mặt một chút. Cố gắng nhúc nhích cái đầu qua một bên để nhìn rõ hơn chung quanh nhưng không thể được. Thử ếch ngực hay chuyển động phần bụng cho đỡ mỏi cũng không xong. Ngó xuống chun thì thấy bít bùng, thử nhúc nhích bàn chun thì cứng ngắt như thân thể tạc bằng đá. Chỉ có bắp thịt mặt và hai bàn tay là còn cử động chút chút được thôi.

Những người của gia đình ông già nằm giường bên tường Ngừ mê man nên mặc sức bàn tán cò kè nhau về số tiền bảo hiểm sẽ nhận được. Ngừ nghe mà ngao ngán, muốn tỉnh dậy để khám phá thêm nữa những thực phẩm chua chát của đời.

Con chị lớn cong cớn nói với đứa em út vốn lâu nay nuôi cha mình:

‘Mấy lấy tiền già của ông mấy đóng tiền bảo hiểm thì tiền nhận được ít nhứt phải chia cho ba chị em mình, sao mày đòi lấy hết? Mày giàu mà còn tham.’

‘Tôi phải nuôi ông mấy năm nay, vợ con cần nhằn cực khổ biết là bao nhiêu, tiền đóng bảo hiểm đó là tiền của tôi bỏ ra vì tiền già của ông bỏ vô chi phí ăn uống, thuốc men và đưa ông gởi về Việt Nam cho má và bà con. Bộ chị tưởng tám trăm hằng tháng đủ sao chứ? Hồi đó giao cho chị nuôi chị lấy tiền đó sao không chiu lãnh?’

Tiếng người khác, như là người anh của thằng út:

‘Mày nói vậy mà nghe được sao, cha là cha chung thì tiền bảo hiểm của ông là của chung phải chia ba mới công bình. Mày làm bác sĩ giàu quá rồi còn đòi lấy hết coi sao được.’

‘Giàu thì sao, tôi học là tiền vay nợ chứ đâu có học bằng tiền của ba đâu, khá chút đình là nhờ bên nhà vợ, hồi đó ba giàu nuôi mấy người ăn học, không lo học bây giờ than nghèo, khó nghe quá...’

Ông già chợt trở mình, thở hắt ra, cái máy chỉ nhịp đập tim của ông bây giờ biểu diễn một lần xanh dài nằm ngang, tiếng bip bip cũng êm ru....

Cuộc cãi vã xào xáo tạm tan, còn lại là sự ồn ào của tiếng khóc than không nhiều tình cảm. Ngử nhắm mắt giả tình không hay biết gì về hoạt cảnh chung quanh.

Tôi bỗng nhiên thấy mình muốn sống hết sức. Hình như tôi chưa biết tình đời kỳ khôi như vậy của ba chị em trong một gia đình mà người nào người nấy cũng lớn hết, cũng thành nhen chỉ mảy hết. Lỡ mũi ngứa quá muốn đưa tay lên gãi mà dìm lại thì thấy tay mình không nhích được. Tôi nhắm mắt, vận dụng hết sức bình sanh để điều khiển bàn tay, nó cũng trơ trơ, chắc là tôi bị liệt toàn thân rồi. Cổ họng khô rang, khát nước như đương đi trong sa mạc và đói bụng quá chùng. Đói còn hơn lúc linh đình ba bốn ngày trên biển cả.

Tôi nhớ lại ông bà mình nói người sắp chết thường khao khát sống, hiện tôi muốn sống quá chùng qua đói đi. Phải cầu Phật Bà Quang Âm, Phật Tổ độ cho tôi được sống. Tôi chưa hiểu hết cuộc đời này mà. Chiến trận. Tù đầy. Nhục nhĩ. Đạp xích lô. Vợ bỏ. Con bỏ. Tôi nhớ hết từng chuyện từng chuyện với thiệt là đầy đủ chi tiết như có khúc phim video chiếu chậm trong đầu. Nghe văng vẳng người bạn nói ‘buông xả, buông xả, đừng nhớ chuyện cũ, nhứt là chuyện đau khổ thù hận’. Tôi nhắm mắt lại một lúc thiệt lâu. Nhớ đến những chuyện mình làm tốt. Cứu đồng đội. Giúp người khổ nạn. Sống chết hết mình với bạn đồng thuyền trên biển cả. Hỗ trợ cho bạn bè thất cơ lỡ vận...Tiếng người bạn tiếp tục: ‘Buông xả, buông xả, cũng đừng nghĩ tới chuyện mình làm tốt ngày trước nữa vì càng nghĩ nhớ thì hồn linh càng bám víu vào đời.’ Như là người bạn hát nho nhỏ bài ca chúng tôi rất thích hồi đó, lâu lắm rồi. Tôi đưa tay lên tắt bài hát....

Ngử mở mắt ra thì thấy mình đương ở phòng khác, người nhà và bạn bè đứng lố nhố quanh giường, không có vợ Ngử, chỉ có thằng bạn thân. Người bạn nắm tay Ngử thân thiết, bình nhàn cảm giác mình sắp chảy nước mắt. Người bạn hỏi:

‘Biết ai đây không?’

Tiếng trả lời không biến thanh và phát ra với đầy đủ yếu tố tình cảm chứa trong ngôn ngữ nhưng thiệt yếu như mồn hơi, gần sát bên mới nghe được.

‘Phòng mạch đóng cửa sớm đi thăm bạn hả?’

Người bạn bóp tay Ngử như từng được bóp cách nay ba tháng trong tiệm cà phê Starbucks, cười gượng gạo:

‘Vậy là cậu ngon lành rồi, ráng tỉnh lại để viết cho xong quyển sách đi nhe, mọi người chờ đó. Cậu viết được lắm. Số một!’

‘Còn bốn quyển nữa chứ không phải chỉ có quyển đó thôi.’

Người bạn buông tay Ngử ra, xoa xoa dài theo cánh tay trần của Ngử, mắt nhìn thẳng vào mắt anh lúc này đã từ từ nhắm lại, gương mặt xanh xao thất thần.

“Cậu nói với tôi đi, cậu muốn gì, điều cần nhất là phải thanh thân, buông xả, buông xả. Đừng nghĩ ngợi lung tung. Đừng nghĩ tới hận thù hay điều bất hạnh trong đời.”

Người bệnh mấp máy đôi môi, tiếng nói đã biến âm và rất nhỏ, thì thào xa xăm...

‘Khát nước và đói bụng lắm cậu à. Mình chắc sẽ đi vì đói khát. Buồn ghê!’

‘Cậu không nên nói vậy, nên nghĩ đến những điều đã làm tốt trong đời. Nhân duyên tốt được gọi về làm cho tâm thức mình phần chẵn hơn, nhiều khi bệnh lại lui.’

Ngữ nhớ tới những lúc giúp người, những khi xả thân và lúc dốc túi mình vì người thiên hạ không quen. Anh thấy thanh thân tuy rằng khát nước quá độ. Anh thiếp đi, bàn tay tro tro trong tay người bạn, cố nói câu: *tôi không biết mình đang ham sống hay đang buông đời sống*. Nhưng tiếng nói không phát ra được, mắt anh nhắm nghiền mệt mỏi thiệt là mệt mỏi. Người bạn áp mặt mình sát tai Ngữ nói buông xả, buông xả rồi hát nho nhỏ:

*Hãy nói về cuộc đời.
Khi tôi không còn nữa.
Sẽ lấy được những gì.
Về bên kia thế giới,
Ngoài trống vắng mà thôi,
Ngữ ơi và tình ơi.¹*

Có tiếng đàn bà hơi lớn giọng trước phòng. Người bạn đứng dậy, thở dài, im lặng bước ra, rửa tay bằng chất tẩy trùng được gắn gần bên cửa ra vào. Vô tình anh thấy tấm bảng dán ở đây bằng hai thứ tiếng mà lúc vào vô ý chẳng thấy:

‘*Vì sức khỏe của bệnh nhân, xin bà con bè bạn đừng vào phòng.*’

Người bạn chợt húng hắng ho, anh nhìn hàng cây xơ xác trước cổng bệnh viện, gió đông lạnh thổi bay trần trụi thêm những chiếc lá trên cành vốn đã lơ thơ....

San Jose, CA, Dec 22, 09

Nguyễn Văn Sâm

¹ Thơ Du Tử Lê, nhạc Anh Bằng.